

Larsen fra Vaarst, efter Tegninger og Overslag, som i Dag er mig tilsendte, og det viser sig, at hvert af disse Brug kun har kostet 13 000 Kr. Nu maa jeg tilføje, at alt Kørselsarbejde, Transport af Sten, Cement, Trælast med mere, er besørget af Parcellisterne selv, ligesom de har leveret Mure- og Støbesand samt Grus og Paksten. Endvidere har de foretaget det nødvendige Jordarbejde ved Udgravning af Grund og Kælder. Hvor meget det er kapitaliseret til, kan jeg ikke sige noget om. Bygningerne er opførte i Vinkelform og er tilstrækkelig store baade med Hensyn til Beboelse og med Hensyn til Stald- og Ladebygning. Der er saaledes tre rummelige Stuer foruden Gang, Køkken, Bryggers og Spisekammer, og i Udhuset er der rigelig Plads baade til Avl og til Besætning. I Udgiften er desuden indbefattet Aglebeholder.

Naar jeg har fremdraget dette Forhold, er det for at drage en Sammenligning mellem, hvad det koster at opføre en Bygning i Jylland, og hvad det koster at opføre en Bygning paa Sjælland. Der er intet rimeligt Forhold mellem de Byggeudgifter, jeg her har refereret, og de kolossale eller, hvis jeg maa bruge det Udtryk, vanvittige Udgifter til Nybygningerne paa Egholm i Nordsjælland, som vi er blevet bekendt med under disse Dages Forhandlinger. I det sidste Tilfælde kommer Bruset til at forrente omkring en halv Snes Tusind Kroner mere, end det faar i Byggelaan af Staten eller af Laanefonden; i det første Tilfælde har Statslaanet eller Tilskuddet vist sig omtrent at være tilstrækkeligt. I det ene Tilfælde er der efter min Formening bygget med Forstand og Økonomi og med Fremtiden for Øje, idet disse Husmænd har villet gøre alt for at klare sig selv; i det andet Tilfælde er Nybyggerne i Virkeligheden næsten færdige, allerede før de faar begyndt, og det er de efter min Mening ikke selv uden Skyld i, idet de har sat alt for meget i Bygningerne. Paa dette Omraade tror jeg, Øboerne kunde have en hel Del at lære af os Jyder.

A. C. Mortensen: Det er med en ganske forbausende Energi, Venstremænd her fra denne Plads kaster sig over Tanken om Ekspropriation af Jord til Husmandsbrug. De mest fortvivlede Argumenter fører man frem for at bevise, at det ikke

er rigtigt at indflette en Bestemmelse om Ekspropriation i Loven. Det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen talte i Gaar om, at man kunde med lige saa god Grund ekspropriere Kapital og med lige saa god Grund stille Krav om, at naar der var knapt med Arbejdskraft, skulde man ogsaa ekspropriere Arbejdere til at udføre Arbejdet til en billig Pris. Jeg vil gerne sige med Hensyn til Kapitalen, at der er Forholdet det, at vi alle sammen er enige om, at en Mand, der er i Besiddelse af Kapital, maa aflevere en saa stor Del af den, som er nødvendig til Samfundets Husholdning. Vi kalder det Skatter, men vi kunde lige saa godt kalde det Ekspropriation. I øvrigt vil vi Socialdemokrater ikke være saa bange for at ekspropriere noget mere Kapital, end man gør i Øjeblikket. Med Hensyn til det andet, det ærede Medlem drog frem, at man med lige saa god Ret kunde stille Krav om Ekspropriation af Arbejdere for at skaffe billig Arbejdskraft, vil jeg gerne nævne dette som et Eksempel paa den Opfattelse af Arbejdskraften, der findes i visse Venstrekredse, som overhovedet i visse Arbejdsgiverkredse her i Landet: Arbejderne, de levende Mennesker, er en Handelsvare ganske paa samme Maade som Jord og andre Værdier. Jeg synes ikke, man skulde sammenligne disse Ting. For øvrigt er det højst mærkeligt netop paa dette Tidspunkt, hvor vi har en Arbejdsløshed saa stor, som vi aldrig har haft før, at tale om Nødvendigheden af at ekspropriere Arbejdskraft, for at den ikke skal blive for dyr.

Man maa uvilkaarlig spørge sig selv: Hvad er Grunden til, at Venstre er saa umaadelig bange for Ekspropriationsbestemmelsen? I Fjor erklærede Venstre sig villigt til at indføje en Bestemmelse i Jordlovene om, at man skulde have Ret til at ekspropriere Jord ved Byerne for at skaffe Byggeplads. Man er altsaa ikke principielt mod Ekspropriationsbestemmelsen. Men hvorfor er man da saa forfærdelig bange for at faa indført en Bestemmelse om, at man skulde kunne ekspropriere Jord fra de større Landbrug? Venstre paastaar, at der ikke bliver Brug for en saadan Bestemmelse; men Forholdet var jo det med Ekspropriationsbestemmelsen i det Lovforslag, der i Fjor blev forelagt af den daværende Regering, at man tænkte sig kun at anvende Bestem-